

บทความประจำวัน วันนี้เสนอเรื่อง “สัญญาณอันตราย "หมาแมว" เป็นฮีทสโตรกช่วงหน้าร้อน”

ท่านผู้ฟังครับ/คะ “ฮีทสโตรก” (heatstroke) หรือโรคลมแดด เป็นอาการที่เกิดจากการที่ร่างกายมีอุณหภูมิสูงขึ้นมากกว่า 40 องศาเซลเซียสอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถลดอุณหภูมิร่างกายลงได้ เนื่องจากอยู่ในสถานที่ที่มีอุณหภูมิร้อนจัด และเป็นผลให้เกิดอันตรายต่อระบบอวัยวะในร่างกายหลายๆ ส่วนได้ หากอาการหนักและไม่ได้รับการช่วยเหลืออย่างทันท่วงที อาจอันตรายถึงชีวิต นอกจากมนุษย์แล้ว สัตว์เลี้ยงก็เสี่ยงต่ออาการฮีทสโตรก และมีอันตรายไม่แพ้กับอาการที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เช่นเดียวกัน ครับ/คะ

รศ.น.สพ.ปานเทพ รัตนากร คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ให้ข้อมูลเรื่องอาการฮีทสโตรกในสัตว์เลี้ยงว่า อาการของโรคลมแดด หรือฮีทสโตรกในสัตว์เลี้ยง เกิดจากการที่อุณหภูมิในร่างกายสูงขึ้นมากกว่า 40 องศาเซลเซียสอย่างรวดเร็ว และระบายความร้อนออกสู่ภายนอกไม่ทัน ซึ่งสาเหตุที่ทำให้สัตว์เลี้ยงอย่างสุนัขและแมวมีอาการตัวร้อน ได้แก่ 1.เป็นโรคติดเชื้อที่ทำให้เกิดไข้สูง 2.การทิ้งสัตว์เลี้ยงไว้ในรถ หรือที่ที่มีอากาศร้อนจัดนานๆ

สัญญาณอันตราย "หมาแมว" เป็นฮีทสโตรกช่วงหน้าร้อน คือ หอบ หายใจเร็ว ลิ้นแดงสด น้ำลายเหนียวอ่อนแรง ม่านตาขยาย ซ็อก เป็นลมหมดสติ โดยทั่วไปแล้วสุนัขจะมีการระบายความร้อนออกจากตัวด้วยการหายใจหรือหอบออกมา ดังนั้นถ้าสังเกตเห็นสุนัขหอบมากกว่าปกติ อาจเป็นไปได้ว่าในร่างกายมีอุณหภูมิสูงเกินไปแล้ว

สำหรับวิธีตรวจสอบว่าสัตว์เลี้ยงมีอาการตัวร้อนหรือไม่ ถ้าเป็นมนุษย์จะใช้วิธีการแตะหน้าผาก แต่ถ้าเป็นสุนัขหรือแมวให้ตรวจสอบได้ที่บริเวณขาหนีบ เนื่องจากมีขนน้อยที่สุดและเป็นแหล่งรวมเลือดไหลเวียน โดยใช้หลังมือมาแตะบริเวณขาหนีบ ซึ่งอุณหภูมิปกติของสุนัขและแมวจะอยู่ที่ประมาณ 37-38 องศาเซลเซียส นอกจากนี้ยังสามารถใช้ปรอทวัดไข้สำหรับสุนัขโดยเฉพาะได้ โดยจะมาในรูปแบบปรอทที่มีส่วนปลายกลมเล็ก และต้องวัดทางทวารหนักเท่านั้น มีวิธีการวัดอุณหภูมิสัตว์เลี้ยงด้วยปรอท คือ

1. นำปรอทจุ่มน้ำ เพื่อให้เกิดความลื่นสอดเข้าได้ง่าย

2. สอดปรอทเข้าไปทางทวารหนัก และจับปรอทแนบไปกับแนวหาง

3. สอดปรอทค้างไว้ 30-60 วินาที จากนั้นนำออกมาอ่านค่า แต่หากก่อนหน้านำไปวัดตากแดดหรืออยู่ในที่ที่มีอากาศร้อนอุณหภูมิก็อาจจะขึ้นได้ จึงควรดูสถานการณ์ ณ ขณะนั้นก่อน หากไม่แน่ใจในวิธีวัดไข้ด้วยปรอทของสุนัขว่าจะทำได้ถูกวิธีหรือไม่ ควรให้สัตวแพทย์เป็นคนวัดไข้ให้ เพื่อลดความเสี่ยงในการทำให้สัตว์เลี้ยงมีอาการบาดเจ็บ

วิธีปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อสัตว์เลี้ยงเป็นฮีทสโตรก ถ้าหากตรวจสอบแล้ว พบว่าสัตว์เลี้ยงมีอาการของโรคลมแดด ให้รีบช่วยเหลือเบื้องต้น ดังนี้

1. นำสัตว์เลี้ยงเข้ามาอยู่ในที่ร่ม อากาศถ่ายเท

2. นำน้ำเย็นใส่ขวด หรือน้ำแข็งใส่ถุงมาประคบที่บริเวณขาหนีบ หรือใต้รักแร้ รวมถึงบนหัวสั๊กพัก

3. รีบพาไปพบสัตวแพทย์ใกล้บ้านเพื่อทำการรักษาต่อไป ครับ/คะ

จบบทความประจำวัน เรื่อง “สัญญาณอันตราย "หมาแมว" เป็นฮีทสโตรกช่วงหน้าร้อน”

เรียบเรียงโดย อรรถฎา ชมชื่น / เตชิน มัชฌันติกะ นำเสนอ

ท่านผู้ฟังที่สนใจบทความดังกล่าว สามารถดาวน์โหลดได้ที่เว็บไซต์ สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย radiothailand.prd.go.th หรือติดต่อได้ที่ส่วนกระจายเสียงในประเทศ โทรศัพท์ 0 2277 3804 ในวันและเวลาราชการ

ที่มา: รศ.น.สพ.ปานเทพ รัตนากร คณบดีคณะสัตวแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล